

Gilze en Rijen, april 2026

Stamboomonderzoek mei

Op maandagavond **4 mei 2026** houden we weer een 'stamboomcafé' in 't Oude Raadhuis aan de Nieuwstraat 22 in Gilze.
Van 19.00 tot 21.00 uur ben je welkom.

Een duik in de schooltijd van vroeger – kom kijken op zondag 3 mei

Onze nieuwe tentoonstelling Een duik in de schooltijd van vroeger is geopend – en wat een prachtige avond was het. De aftrap was in handen van voorzitter Bert Wagemakers waarna Connie Hartog iedereen welkom heette en vertelde hoe de expositie tot stand kwam.

Vervolgens onderstreepte wethouder Mariëlle Doremalen “het belang van het bewaren van het onderwijsfergoed”. Oud-directeur Cor Zijlmans nam de aanwezigen mee langs de grote mijlpalen in het Nederlandse onderwijs, van de leerplichtwet tot de komst van de basisschool in 1985 en de huidige samenvoeging van basisschool en kinderopvang.

Maar het meest indrukwekkende moment? Dat was zonder twijfel de officiële opening door mevrouw Hendrickx, ruim negentig jaar oud en voormalig onderwijzeres. Met vaste hand schreef zij het woord geopend op een ouderwets schoolbord.

Waarom je deze tentoonstelling niet wil missen

De expositie biedt een rijke en herkenbare reis door meer dan een eeuw schoolleven in Gilze, Rijen, Hulten en Molenschot. Je ziet:

- grote wandborden met de ontwikkeling van onze lokale scholen door de tijd heen
- plattegronden van verdwenen én nog bestaande schoolgebouwen
- foto's die laten zien hoe de scholen eruitzagen
- originele werkstukken, rapporten, wandkaarten en lesmaterialen
- een historische klasopstelling met kinderen in kleding van vroeger

De mappen met ruim 250 klassenfoto's zorgen nu al voor mooie momenten van herkenning. Tijdens de opening vond een bezoeker zelfs een foto van haar moeder als schoolkind - precies het soort herinneringen dat we als Heemkundekring willen koesteren.

Foto's: Cor de Kok

Kom kijken op zondag 3 mei

De eerstvolgende openstelling is op:

Zondag 3 mei, van 13.30 tot 16.30 uur. Daarna is de tentoonstelling elke eerste zondag van de maand op dezelfde tijden te bezoeken.

We nodigen je van harte uit om te komen kijken, herinneringen op te halen en misschien zelfs jezelf of bekenden terug te vinden op een van de vele foto's. Neem gerust iemand mee die ook geïnteresseerd is in onze lokale geschiedenis. We kijken ernaar uit je te verwelkomen.

De tentoonstellingscommissie.

Wie komt de tentoonstellingscommissie versterken?

De tentoonstellingscommissie zorgt dat er iedere anderhalf jaar een nieuwe tentoonstelling wordt ingericht. Het thema wordt gekozen door de leden van de commissie die hun oren hier en daar te luisteren leggen. Is het thema bekend, dan wordt er via oproepen in deze nieuwsbrief en in Weekblad Gilze en Rijen gevraagd, om materialen voor de desbetreffende tentoonstelling aan te leveren.

De leden van de commissie zetten met elkaar een tijdspad uit om de tentoonstelling in te richten. Het inrichten zelf kost ongeveer een middag of acht. Na de opening is de tentoonstelling daarna iedere eerste zondagmiddag van de maand geopend. De leden van de tentoonstellingscommissie zijn hier bij toerbeurt aanwezig. Heb je interesse om de commissie te komen versterken, dan kun je contact opnemen met:

Connie Hartog-Zweers, tel.nr. 06-26932708 of Peter de Groot, tel.nr. 06-53840442

Heemtuin open

Bezoek op zondag **3 mei a.s.** onze heemtuin. Van 13.30 uur tot 16.30 uur is deze weer geopend. De tuin heeft in 2024 een ware metamorfose ondergaan. Nieuw ingerichte perken en paden, herbouwde karkooi en ahang, verantwoord regenwaterbeheer en een imposante poort met molensteen. Grote veranderingen waarbij meteen ook duurzaamheid en klimaat hoog in het vaandel staan. De heemtuin is te bezoeken bij 't Oude Raadhuis, Nieuwstraat 22, Gilze. De entree is gratis en de koffie of thee staat klaar.

Lezing over 'De vlucht van Breda

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn er heel gebeurtenissen geweest. Sommigen heel bekend, andere wellicht wat minder. Het verhaal over de Vlucht van Breda is buiten de regio geen bekend verhaal, maar de impact was heel groot. Op 12 mei 1940 worden de inwoners van Breda geëvacueerd. Via twee routes op weg naar Antwerpen. Een route over Hoogstraten en een over Rijsbergen en Zundert.

Waarom? Breda dreigde het strijdtoneel te worden van Franse troepen, die naar het noorden waren gesneld en oprukkende Duitsers.

Een slagveld langs de rivier de Mark zou desastreus zijn voor zowel de stad als haar inwoners.

Uiteindelijk wordt er nauwelijks gevochten in Breda, maar de gevolgen voor de vluchtelingen zijn groot. Onderweg naar Antwerpen vallen slachtoffers en vooral in Sint Niklaas gaat het gruwelijk mis. Duizenden Bredanaars komen uiteindelijk terecht in Zuid-Frankrijk en komen pas maanden later weer thuis.

Historicus en lid van de heemkundevereniging **Peter Haagh** neemt ons op **dinsdagavond 19 mei** mee terug naar die tijd en plaatst de vlucht ook in het hedendaags perspectief. Locatie: 't Oude Raadhuis, Nieuwstraat 22, Gilze. Aanvang 19.30. Deze lezing is uitsluitend toegankelijk voor leden van de heemkring.

Bezoek aan Traditiekamer vliegbasis Gilze-Rijen

Op donderdagmorgen **18 juni** kunnen leden van heemkring Molenheide een bezoek brengen aan deze Traditiekamer. In de nieuwsbrief van de maand mei zullen we de exacte aanmeldvoorwaarden voor deze excursie aangeven.

Overleden leden

Hr. W. Graauwmans, Rijen

Hr. H. Brink, Gilze

Hr. W. Laureijssen, Gilze

Nieuwe leden

Hr. J. Weterings, Rijen

Hr. P. Geerts, Gilze

Hr. H. Smulders, Rijen

Hr. R. van den Akker, Rijen

Hr. J. Hendrickx, Rijen

Schoonmaakdag

Op vrijdag, 20 maart, hebben we met een aantal vrijwilligers grote schoonmaak gehouden in het gebouw van de Heemkring. Alle kastjes leeg in de keuken, de stoelen, planken, vloeren enz. helemaal schoon.

We willen iedereen die heeft meegeholpen hartelijk bedanken. Met vele handen was het toch maar een paar uur werk. Volgend jaar gaan we dit weer doen en hopen ook dan weer dat mensen zich hiervoor op willen geven.

Verzwegen verhalen uit de bezetting

Ondertitel: Collaboratie en verzet in Gilze en Rijen 1940 - 1944

De Tweede Wereldoorlog roept tot op de dag van vandaag sterke emoties op. Dit blijkt uit de discussie rondom het openstellen van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR). Moet dit grootste oorlogsarchief van Nederland nu wel of niet online door iedereen te doorzoeken zijn? Al voordat deze vraag actueel werd, is historische vereniging Heemkring Molenheide ruim drie jaar geleden gestart met een verkennend onderzoek. Wij wilden weten of er sprake was van samenwerking (collaboratie) met de Duitse bezetter in de gemeente Gilze en Rijen.

Gedurende het onderzoek besloten wij om naast het onderwerp collaboratie ook het verzet in beschouwing te nemen. Beide verschijnselen bleken verband te houden; ze vormden niet zelden twee kanten van dezelfde medaille.

We hebben geprobeerd zo genuanceerd mogelijk te schrijven over de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog, als het gaat om collaboratie en verzet in Gilze en Rijen. Direct na de oorlog werden enkel de tegengestelde termen 'goed' en 'fout' gebruikt. Wij benoemen waar mogelijk ook het enorme grijze gebied daartussen. Het is geen bijtjesdag en wij doen niet aan persoonsverheerlijking. Personen die betrokken waren bij collaboratie zijn overwegend in algemene termen omschreven.

Het boek zal vanaf 22 april te koop zijn via:

onze webshop <https://www.heemkringmolenheide.nl/webshop/>

Of bij Bruna in Rijen en Thuis bij Hapers in Gilze. De prijs is € 17,50.

